



PROJECTES ARTÍSTICS

1. Presentació.

La matèria de Projectes Artístics té com a objectiu que l'alumnat adquireixca les competències necessàries per a poder dissenyar propostes artístiques que promoguen el seu desenvolupament personal i repercutisquen positivament en la societat, entenent aquesta matèria com un espai interdisciplinari que afavorisca l'adquisició de les competències i sabers d'aquesta matèria i d'unes altres que conformen l'etapa.

Aquesta matèria contribueix als objectius del batxillerat en promoure la maduració personal, i fomentar conductes respectuoses, responsables i autònomes a través de propostes cooperatives que promoguen la resolució de conflictes de manera pacífica.

El desenvolupament de projectes artístics de manera col·laborativa contribuirà a la inclusió de tot l'alumnat, fomentarà la igualtat d'oportunitats i tindrà en compte la diversitat inherent a l'aula sense condicionants socials o personals. Dins d'un marc artístic i pràctic, resulta factible promoure iniciatives que desenvolupen la implicació en les tasques, la recerca i el desenvolupament de mètodes científics, la capacitat de treball, l'esperit emprenedor i la disciplina com a condicions necessàries per a un aprenentatge eficaç.

La matèria de Projectes Artístics promou aprenentatges clarament connectats amb moltes de les competències i desafiaments del segle XXI. Del treball artístic en equip, es desprén la necessitat de comunicar-se de manera eficient i clara entre els individus utilitzant els diferents llenguatges que conviuen a l'aula, així com la utilització de la terminologia específica de la matèria. Es promourà, així mateix, la utilització de les TIC en el desenvolupament dels diversos projectes, afavorint l'ús de mitjans digitals en les diferents fases de desenvolupament d'aquests, com ara en l'avaluació i l'exposició. Així mateix, s'afavorirà el coneixement de la normativa reguladora de la protecció de dades de caràcter personal, a fi d'evitar situacions de risc i vulnerabilitat de l'alumnat i del professorat, i protegir així els seus drets i llibertats fonamentals. Per a la creació de les produccions artístiques és necessari conèixer i valorar la realitat del món actual i a través d'aquesta es participa de la seua transformació i millora social, partint d'un compromís amb la sostenibilitat mediambiental i la inclusió.

Finalment, els projectes artístics són el context idoni per al desenvolupament de la creativitat, la sensibilitat artística i el criteri estètic, i contribueix a l'enriquiment cultural de l'alumnat. Aquesta matèria s'ha desenvolupat tenint en compte l'etapa educativa anterior, concretament tenint en consideració els sabers i els criteris de l'assignatura EPVA de tercer de l'ESO i l'assignatura optativa d'Expressió Artística de quart de l'ESO, amb la pretensió de crear una construcció significativa i progressiva de l'aprenentatge dels sabers i el desenvolupament cognitiu de l'alumnat. Així mateix, aquesta matèria contribuirà al desenvolupament competencial de l'alumnat perquè pugua progressar amb garanties d'èxit i accés al seu itinerari formatiu posterior.

Aquesta matèria consta de sis competències específiques, vinculades al desenvolupament de les competències clau, i destaca la seua relació amb la competència de consciència i expressió culturals i la competència emprenedora. Partint de l'apreciació, el coneixement i la valoració del patrimoni cultural artístic global, incloent-hi el patrimoni local i les manifestacions artístiques contemporànies, es desenvolupen les competències específiques que aborden els aspectes fonamentals de les fases i el disseny d'un projecte artístic i la seua avaluació.

Els sabers bàsics presenten aquells continguts conceptuals, procedimentals, actitudinals i axiològics, imprescindibles per a adquirir les competències específiques i fan referència, per tant, a la gestió i organització dels projectes artístics i al desenvolupament de la personalitat creativa i innovadora de l'alumnat. En aquest sentit, s'han constituït quatre blocs de sabers:



El bloc 1, denominat “El patrimoni cultural i artístic. Emprenedoria cultural”, presenta els sabers que permeten realitzar un acostament al patrimoni local i global com a font de coneixement i d'inspiració necessaris per a abordar l'elaboració de projectes. Aquests sabers també suposaran el desenvolupament d'una visió integral del patrimoni, dels seus elements, funcionalitats i potencialitats. En el bloc 2, “La creativitat. Entorns de treball creatiu”, es posa l'accent en la creativitat i els seus processos de desenvolupament a través de procediments que potencien el pensament divergent i innovador. El bloc 3, “Espais, mitjans, suports i tècniques per al desenvolupament de projectes”, recull el coneixement dels diversos espais, materials i tècniques susceptibles de ser emprats i transformats en el desenvolupament de projectes artístics, amb una perspectiva mediambiental i inclusiva. El bloc 4, “Espais, mitjans, suports i tècniques per al desenvolupament de projectes”, aborda els sabers referits al disseny, gestió i coordinació dels projectes artístics, el desenvolupament de les fases d'aquests i el procés de valoració i avaluació, tenint en compte el seu impacte social i mediambiental.

Finalment, els criteris d'avaluació que s'han establert van orientats a conèixer el grau d'adquisició de cadascuna de les competències específiques de la matèria, és a dir, el nivell en el qual l'alumnat és capaç de mobilitzar els sabers, conceptuals, procedimentals i relatius a actituds i valors en l'àmbit personal, social, acadèmic i professional.

En el desenvolupament de projectes artístics s'han de procurar entorns que contribuïsquen al desenvolupament competencial, per això en el document es presenten també alguns principis i criteris que seria desitjable tindre en compte en el disseny de les situacions d'aprenentatge i que el professorat concretarà en les seues programacions d'acord amb el context del seu centre. Cada centre té uns recursos i característiques pròpies, que poden servir com a origen i punt de partida de propostes artístiques rellevants.

2. Competències específiques.

2.1. Competència específica 1.

Reconèixer els elements del patrimoni local i global històric i contemporani a través de la percepció directa, reflexionant i argumentant el seu valor de cohesió social, i promoure'n la conservació.

2.1.1. Descripció de la competència.

La cultura és la manera de fer, pensar i sentir dels individus organitzats en un sistema social. Aquesta unió col·lectiva ens ajuda a lligar-nos als altres a través de vincles culturals. Quan ens referim als elements del patrimoni local i global històric i contemporani, estem al·ludint de forma àmplia i inclusiva a tot tipus de manifestacions artístiques de diferents èpoques històriques.

El patrimoni es manifesta al nostre voltant per unes circumstàncies determinades històriques i socials contextualitzades en un determinat entorn, que fan que s'expressi d'una determinada manera, per la qual cosa és fonamental una anàlisi profunda de la seua motivació, significació i dels seus elements formals.

El treball amb referents patrimonials de diverses cultures i etapes proporcionarà a l'alumnat connexions entre els elements propis de la cultura local, amb els d'altres cultures, per a desenvolupar una sensibilitat i una visió artística i cultural des del respecte a la diversitat, enriquint la seua construcció identitària.

Aquesta competència promou no sols conèixer el patrimoni i la diversitat de propostes artístiques i culturals de diferents contextos geogràfics i històrics, sinó també obrir-se a altres cultures i societats i fomentar l'interès cap a aquestes i desenvolupant una visió multicultural, diversa i lliure de prejudicis.

Per a connectar amb el patrimoni global i les manifestacions artístiques de diferents entorns, l'alumnat utilitzarà diversos canals i contextos, que seran els mitjans i els espais d'accés



a la cultura i podran ser tant contextos físics com ara l'aula, museus o espais virtuals que promoguen situacions que afavorisquen la presencialitat en entorns artístics, fora i dins de l'aula.

Aquesta competència fomenta el respecte a la diversitat patrimonial i la seua singularitat per a impulsar-ne la conservació, ja que el patrimoni com a empremta de la nostra identitat i diversitat és un bé d'un gran valor que requereix la nostra protecció per tractar-se d'obres irremplaçables.

2.2. Competència Específica 2.

Elaborar idees de projectes mitjançant estratègies creatives, realitzant esbossos i maquetes, i valorar de manera crítica la seua rellevància artística, viabilitat, sostenibilitat i coherència amb les intencions perseguides.

2.2.1. Descripció de la competència.

El desenvolupament de la creativitat és un dels objectius essencials d'aquesta matèria, ja que la creativitat suposarà per a l'alumnat una eina per a l'expressió artística i, a més, una destresa personal d'aplicació en altres àmbits de la vida.

La generació d'idees contribueix a l'exploració del patrimoni que servirà de base teòrica i font d'inspiració en el desenvolupament de projectes artístics. Explorar, a través de la realització d'esbossos, croquis i maquetes, servirà per a aprofundir, perfeccionar o descartar idees dels projectes artístics ideats.

Aquestes idees han de seguir les pautes establides d'acord amb els objectius proposats del projecte i han de respondre a una necessitat i temàtica establida, a més han de tindre en compte el context social i el marc de recepció previst.

La selecció o exclusió de les propostes individuals o col·lectives ha de realitzar-se de manera crítica i tenint en compte la seua rellevància artística, la seua viabilitat i sostenibilitat.

2.3. Competència Específica 3.

Comunicar idees, sentiments i emocions, durant la construcció de projectes artístics, i mostrar iniciativa i respecte per les aportacions dels altres i emprar la terminologia específica de l'àrea.

2.3.1. Descripció de la competència.

La suma d'expressions i identitats individuals componen les manifestacions culturals col·lectives. Aquestes manifestacions col·lectives són el resultat de processos dinàmics de diàleg entre els diferents individus i el grup i contribueixen a la construcció del treball col·laboratiu.

L'expressió de manera imaginativa i innovadora d'idees, sentiments i emocions de manera col·laborativa promouen la iniciativa, el pensament visual i la creativitat per a la cerca de solucions innovadores i la integració de visions individuals diferents en projectes comuns. A més, es promou la capacitat transformadora, els debats afirmatius, i es desenvolupen habilitats d'empatia i respecte cap a les opinions dels altres.

La creació de projectes col·lectius va més enllà de la producció material d'obres artístiques, ja que en el desenvolupament de la fase creativa es requereixen habilitats d'argumentació de les idees, la reflexió i l'anàlisi del procés creatiu.

La utilització conscient i adequada del llenguatge específic de l'àrea per part de l'alumnat a l'hora d'exposar conceptes o manifestar les seues opinions, contribuirà a l'elaboració de discursos clars i necessaris per a una adequada comunicació i un aprenentatge significatiu, a més de contribuir al desenvolupament del pensament propi, crític i divergent.



2.4. Competència Específica 4.

Seleccionar els espais, mitjans, suports i tècniques adequats per al desenvolupament d'un projecte artístic tenint en compte les seues propietats i característiques, així com les intencions comunicatives i expressives del projecte i els principis d'inclusió i sostenibilitat.

2.4.1. Descripció de la competència.

Els projectes artístics requereixen un plantejament rigorós dels objectius que es pretenen aconseguir. És en la fase de selecció dels elements que s'utilitzaran per a adequar-se el màxim possible a aquests objectius quan es requereix un coneixement en profunditat d'espais, mitjans, materials i tècniques que es faran servir, i una anàlisi de les possibilitats formals i simbòliques que posseeixen per al desenvolupament del projecte. Aquesta selecció i adaptació dels elements haurà, per tant, de respondre a les intencionalitats buscades i contribuir a la transmissió del missatge que es vulga aconseguir.

En la producció de projectes artístics col·laboratius s'haurà de valorar amb responsabilitat i compromís la sostenibilitat del projecte a desenvolupar i els materials i les tècniques a utilitzar, amb la finalitat de reduir l'impacte mediambiental, a més de tindre en compte la seguretat en el maneig de les eines a emprar.

Necessàriament, en aquesta fase de selecció, s'hauria de realitzar una elecció de materials, tècniques i espais susceptibles de ser emprats i transformats atenent la diversitat, que garantisca la participació, l'accés, el progrés i la igualtat d'oportunitats per a tot l'alumnat.

2.5. Competència Específica 5

Planificar i dur a terme les diferents fases del desenvolupament d'un projecte artístic de manera creativa, atenent a principis d'inclusió, sostenibilitat, innovació i interdisciplinarietat.

2.5.1. Descripció de la competència

El primer pas que s'ha de fer en el desenvolupament i organització de les diferents fases d'un projecte cultural i artístic és el disseny del projecte. És fonamental determinar els objectius que es pretenen obtenir i visualitzar el resultat final per a poder establir els passos a seguir tenint en compte l'impacte i la transformació social que es vol aconseguir, la gestió mediambiental i la participació activa i inclusiva de totes i tots els integrants, ja que totes les accions que es determinen en aquesta fase inicial condicionaran l'experiència de tot el procés. El disseny del projecte de manera participativa, acurada, precisa i responsable proporcionarà una visió global de les diferents fases que es determinaran en el projecte artístic, i definirà qüestions com ara on es vol dur a terme, els materials i els elements que caldran, tècniques que es desenvoluparan, repartiment de rols i participació, coordinació amb altres àrees del coneixement en projectes interdisciplinaris i els resultats artístics i socials que es pretenen aconseguir. Per tot això, és fonamental que en aquesta fase inicial es desenvolupe una avaluació del projecte per a optimitzar les fases i el producte final.

Una vegada resolta aquesta avaluació i establides les fases del projecte artístic, s'hauria de realitzar un pla de treball que tinga en compte la temporització i l'optimització dels recursos disponibles que en moltes ocasions són limitats. Aquest pla de treball, que d'una banda s'hauria d'organitzar de manera precisa, hauria de ser alhora flexible permetent que l'alumnat siga el que de manera creativa i innovadora i preveient el projecte com una cosa pròpia i valuosa, trobe les respostes a possibles contratemps que se'n puguén derivar, i fomentar capacitats d'autonomia, treball en equip i fent de la creativitat una destresa pròpia de l'individu.

2.6. Competència Específica 6

Exposar i compartir projectes artístics i registrar el procés seguit en la seua elaboració i desenvolupament, elaborar els documents necessaris per a deixar constància de les fases del projecte i el seu resultat final i realitzar una avaluació de l'experiència artística.



2.6.1. Descripció de la competència

Un dels avantatges principals de compartir les creacions artístiques és acostar-hi el públic divers, les expressions de les idees, emocions i sentiments, així com la representació d'inquietuds col·lectives i temàtiques d'interés social que subjauen en l'obra. Aquesta exposició dels projectes dins i fora del centre educatiu de l'alumnat permet la interacció i retroalimentació amb l'espectador, dota de sentit i finalitat a l'obra d'art, crea un impacte social i contribueix a la seua transformació.

La fase d'exposició dels projectes, com el treball de difusió d'aquests, requereix la coordinació amb diversos agents i espais culturals a més de la utilització de tots els mitjans físics o digitals, per la qual cosa resulta convenient una planificació detallada i precisa que permeta rendibilitzar al màxim els elements susceptibles de ser utilitzats. Això permetrà un adequat resultat que potenciarà el valor artístic de l'obra i la seua qualitat estètica. Gaudir de l'oportunitat de l'experiència expositiva de la pròpia obra per a l'alumnat permet el desenvolupament de la capacitat de presa de decisions i especialment la interacció amb el medi social alié al seu cercle més pròxim.

L'avaluació ens proporciona uns indicadors dels processos de treball com de l'experiència expositiva rellevants per a poder efectuar un registre de les evidències d'aprenentatge que ens portarà a una reflexió necessària tenint en compte, entre altres, els principis de sostenibilitat, innovació i inclusió, ja assenyalats, per a poder aportar propostes de millora i convertir els errors en oportunitats d'aprenentatge.

3. Sabers bàsics.

La matèria de Projectes Artístics es dissenya amb la voluntat d'afavorir l'adquisició competencial de l'alumnat en l'elaboració de diversos projectes artístics, i amb aquest objectiu s'han seleccionat una sèrie de sabers mínims i fonamentals que actuaran de base tant teòrica com pràctica en l'elaboració dels diferents projectes, a més de contribuir al desenvolupament de la identitat artística personal i a la identificació i anàlisi del patrimoni historicoartístic.

Els sabers formen part del conjunt d'elements que constitueixen les competències específiques i, al seu torn, aquests estan integrats en els criteris d'avaluació que serviran per a determinar i realitzar l'avaluació taxonòmica dels processos cognitius de l'alumnat.

El desenvolupament de projectes artístics necessita una base de coneixements, destreses i actituds que constitueixen els continguts propis de la matèria i que es desenvolupen en quatre blocs:

Bloc 1. El patrimoni cultural i artístic. Emprenedoria cultural.

Bloc 2. La creativitat. Entorns de treball creatiu.

Bloc 3. Espais, mitjans, suports i tècniques per al desenvolupament de projectes.

Bloc 4. Gestió de projectes artístics. Fases. Impacte.

La selecció dels sabers bàsics respon a aquells que són imprescindibles per a l'adquisició de les competències específiques. D'una banda, s'inclouen els continguts considerats essencials per al desenvolupament d'un projecte artístic i, d'altra, tots els que contribueixen al desenvolupament integral de l'alumnat que impulse el seu creixement artístic i la seua maduració personal i fomenta una actitud receptiva a l'aprenentatge que l'acompanye al llarg de la seua vida acadèmica, així com en altres parcel·les socials.



3.1. Bloc 1. El patrimoni cultural i artístic. Emprenedoria cultural.

- Principals referències del patrimoni cultural i artístic material i immaterial de l'entorn local i global i la seua conservació.
- Elements fonamentals i característiques pròpies de diverses produccions artístiques.
- Dimensió i impacte social de les manifestacions culturals i artístiques i el seu valor de cohesió social i comunitari.

3.2. Bloc 2. La creativitat. Entorns de treball creatiu.

- La creativitat artística. Adquisició i desenvolupament.
- La creativitat com a eina per a l'expressió artística, la transformació i la destresa personal.
- Estratègies de superació del bloqueig creatiu.

3.3. Bloc 3. Espais, mitjans, suports i tècniques per al desenvolupament de projectes.

- Propietats dels materials. Sostenibilitat, impacte dels projectes artístics i gestió de residus.
- Formats i suports de les produccions artístiques.
- Tècniques artístiques. Innovació.

3.4. Bloc 4. Gestió de projectes artístics. Fases. Impacte.

- Metodologia projectual. Generació i selecció de propostes. Gestió i coordinació de projectes artístics. Difusió de resultats.
- Estratègies de treball en equip i comunicació. Distribució de tasques i lideratge compartit.
- Projectes artístics. Fases.
- Sostenibilitat, inclusió i innovació en projectes artístics.
- Avaluació de projectes artístics i el seu impacte social.

4. Situacions d'aprenentatge.

Les situacions d'aprenentatge, en definir el context i les condicions de l'aprenentatge, permeten en major o menor grau la realització de les actuacions associades a les competències específiques.

Les situacions d'aprenentatge s'han de connectar amb els desafiaments del segle XXI, per la qual cosa dins del context de la matèria de projectes artístics caldrà utilitzar referents i temàtiques de transcendència social vinculades amb els reptes del present com són: el consum responsable, la resolució pacífica de conflictes, la valoració de la diversitat personal i cultural, el respecte al medi ambient i la gestió de residus, entre altres.

D'altra banda, en el desenvolupament de projectes artístics s'hauran de prendre com a referents el patrimoni artístic i cultural local i global com a font de coneixement i d'inspiració, això afavorirà el desenvolupament de la identitat cultural de l'alumnat i contribuirà a entendre el patrimoni com a agent de cohesió social, crearà un vincle cultural i fomentarà els valors democràtics de la societat i la seua memòria històrica. S'hauria d'afavorir aquesta percepció



directa transcendent les barreres de l'aula i connectant amb el medi social i amb diversos agents culturals, i preveure altres contextos educatius. A més, en aquesta matèria és important treballar l'equilibri entre el rigor en l'ús de les diverses tècniques i l'expressió plàstica, per això s'ha de fomentar la reflexió, la creativitat i el criteri estètic.

S'ha de tindre en compte la diversitat personal i cultural dins de l'aula com una oportunitat per a ampliar referents i explorar els matisos que proporciona introduir en un espai multitud de cultures diverses que proporcionen diferents mirades a reptes que són comuns, integrant les experiències personals de l'alumnat i les seues vivències per a establir vincles amb els sabers bàsics i les competències específiques de l'àrea. En aquest sentit, els principis del Disseny Universal d'Aprenentatge poden resultar molt útils per al disseny de les activitats.

Per a contribuir a la sostenibilitat, i en connexió amb els ODS, s'ha de realitzar un exercici de reflexió sobre els diferents materials, el seu ús, el seu consum i l'impacte mediambiental que provoquen, per la qual cosa es recomana la utilització de materials sostenibles i reciclats a l'aula.

Disposar en els centres educatius de la figura d'un coordinador/a cultural, que afavorisca la participació de l'alumnat del centre en activitats culturals i artístiques de l'entorn, pot ser una manera d'afermar la presència de la cultura i de les propostes culturals de l'entorn en els centres.

La matèria de Projectes Artístics no hauria de ser un lloc exclusivament per a "fer". S'han de fomentar els processos d'estudi i investigació, a més de contribuir a un context creatiu per al debat i la reflexió, explorar totes les fases del procés creatiu i valorar l'error com una oportunitat d'aprenentatge. En definitiva, ha de ser un espai de desenvolupament del pensament crític i divergent que contribuïska al fet que l'alumnat puga enfrontar-se a altres situacions del seu dia a dia o a altres àrees del coneixement de manera creativa i reflexiva.

Les situacions d'aprenentatge han de parar atenció necessàriament als elements emocionals, per la capacitat que tenen per a interferir i determinar els processos d'aprenentatge a través d'experiències interpersonals com a mitjà de gestió d'emocions i afavorir la salut mental. D'altra banda, cal incentivar hàbits de constància, d'autoexigència i de disciplina que afavorisquen el treball a l'aula i que repercutisquen de manera positiva en la vida de l'alumnat.

El desenvolupament de projectes artístics col·lectius fomenta la participació i el diàleg i implica l'alumnat en processos de treball que requereixen cooperació. Caldrà potenciar aconseguir acords per mitjans dialogats i fomentar la cultura democràtica i el llenguatge oral en l'expressió d'opinions, posicionaments i emocions, i el respecte per les idees alienes.

5. Criteris d'avaluació.

5.1. Competència específica 1.

Reconèixer els elements del patrimoni local i global històric i contemporani a través de la percepció directa, i reflexionar i argumentar el seu valor de cohesió social i promoure la seua conservació.

- 5.1.1. Indagar en les propostes artístiques de l'entorn patrimonial i de la cultura visual i audiovisual a través de l'experiència directa i activa.
- 5.1.2. Analitzar els elements i les característiques fonamentals d'obres artístiques del patrimoni cultural i artístic local i global.
- 5.1.3. Valorar la diversitat i l'aportació del patrimoni cultural i artístic en la construcció de la identitat cultural, i participar en debats d'anàlisis formals i conceptuals de produccions artístiques mitjançant la crítica constructiva i respectar la diversitat d'opinions.
- 5.1.4. Comparar elements constitutius del patrimoni artístic local i global, establint de manera oberta relacions entre els dos i analitzant semblances i diferències.



5.1.5. Argumentar la dimensió i l'impacte social de les manifestacions culturals i artístiques i el seu valor comunitari de cohesió social.

5.2. Competència específica 2.

Elaborar idees de projectes mitjançant estratègies creatives, amb la realització esbossos i maquetes, i valorar de manera crítica la seua rellevància artística, viabilitat, sostenibilitat i coherència amb les intencions perseguides.

5.2.1. Generar i perfeccionar idees de projecte, consultant diferents fonts, elaborant esbossos i maquetes, i experimentant amb les tècniques i estratègies artístiques més adequades en cada cas.

5.2.2. Seleccionar una proposta concreta per a un projecte, justificant la seua rellevància artística, la viabilitat d'aquesta, la sostenibilitat i la seua adequació a la intenció amb la qual va ser concebuda i a les característiques del marc de recepció previst.

5.3. Competència específica 3.

Comunicar idees, sentiments i emocions, durant la construcció de projectes artístics, i mostrar iniciativa i respecte per les aportacions dels altres i emprar la terminologia específica de l'àrea.

5.3.1. Manifestar idees, sentiments i emocions amb empatia i respecte cap als altres, i compartir informació contrastada i rigorosa vinculada amb la matèria.

5.3.2. Argumentar i valorar el sentit de pertinença que proporciona una identitat cultural compartida.

5.3.3. Utilitzar el llenguatge específic de l'àrea en l'intercanvi de visions, argumentacions i debats, i així enriquir el contingut dels discursos i contribuir a una comunicació veraç i eficaç.

5.4. Competència específica 4.

Seleccionar els espais, mitjans, suports i tècniques adequats per al desenvolupament d'un projecte artístic tenint en compte les seues propietats i característiques, així com les intencions comunicatives i expressives del projecte i els principis d'inclusió i sostenibilitat.

5.4.1. Seleccionar diversos materials, formats i suports, incloent-hi els recursos digitals, en el procés creatiu, tenint en compte la seua capacitat comunicativa i les seues propietats.

5.4.2. Justificar la selecció dels espais i materials del projecte d'acord amb els principis d'inclusió i sostenibilitat.

5.4.3. Experimentar en el procés creatiu a través de diferents tècniques tradicionals i contemporànies, i proposar solucions a les possibles dificultats que sorgisquen durant el procés.

5.5. Competència específica 5.

Planificar i dur a terme les diferents fases del desenvolupament d'un projecte artístic de manera creativa, d'acord amb els principis d'inclusió, sostenibilitat, innovació i interdisciplinarietat.

5.5.1. Idear propostes artístiques i culturals vinculades amb el patrimoni local a través de temàtiques rellevants que contribuïsquen a la transformació social.



5.5.2. Planificar i coordinar projectes culturals i artístics, tenint en compte les fases de desenvolupament del procés creatiu, treballant en equip.

5.5.3. Coordinar propostes interdisciplinàries amb altres àmbits educatius integrant sabers propis d'altres matèries en la realització de projectes artístics.

5.5.4. Crear projectes artístics tenint en compte els diversos llenguatges d'expressió, com ara la llengua de signes que conflueixen a l'aula per la diversitat de l'alumnat, i sumar així realitats de manera inclusiva.

5.6. Competència Específica 6.

Exposar i compartir projectes artístics i registrar el procés seguit en la seua elaboració i desenvolupament, elaborar els documents necessaris per a deixar constància de les fases del projecte i el seu resultat final i realitzar una avaluació de l'experiència artística.

5.6.1. Mostrar projectes artístics i culturals a l'entorn social i educatiu a través de diversos mitjans, i aplicar el coneixement de la normativa reguladora de la protecció de dades de caràcter personal, a fi d'evitar situacions de risc.

5.6.2. Emprar en el desenvolupament de l'exposició dels projectes artístics i culturals els mitjans físics o digitals disponibles i rendibilitzar i coordinar la gestió dels recursos i espais a l'abast.

5.6.3. Avaluat els processos i els resultats del treball realitzat, d'acord amb els principis de sostenibilitat, innovació i inclusió, i registrar evidències d'aprenentatge, de manera textual, gràfica i/o audiovisual i aportar propostes de millora.



TÈCNiques D'EXPRESSIÓ GRAFICOPLÀSTICA

1. Presentació

Al llarg de la història, la tècnica ha condicionat la naturalesa i la forma de totes les produccions de l'ésser humà. Les obres d'art no s'escapen d'aquest condicionament i, com les necessitats expressives, els materials, els instruments i els procediments han evolucionat amb el temps i han anat conformant un llegat tecnicoartístic el coneixement del qual serà un requisit indispensable per a enriquir els recursos de qualsevol persona disposada a l'estudi o a la producció d'obres artístiques. La matèria Tècniques d'Expressió Gràficoplàstica aporta els coneixements relatius als recursos, les tècniques, els procediments i les aplicacions instrumentals que fan possible la producció artística en general, i les produccions plàstiques, gràfiques i visuals, en particular. Mitjançant aquesta matèria, l'alumnat adquirirà coneixements relatius al conjunt de tècniques classificades històricament com ara el dibuix, la pintura i el gravat. De la mateixa manera, es farà un acostament a les tècniques més alternatives i innovadores que s'escapen d'aquesta classificació. L'objectiu és que l'alumnat no només desenvolupe amb eficàcia els procediments ja existents, sinó adequar les tècniques a les propostes artístiques amb un marge de soltesa, iniciativa i creativitat.

El coneixement del llenguatge plàstic i gràfic que s'ha desenvolupat des de l'Educació Secundària Obligatòria en les matèries d'Educació Plàstica Visual i Audiovisual i Expressió Artística, si és el cas, trobarà en aquesta matèria de batxillerat una continuïtat respecte del grau de perfeccionament, profunditat i experimentació que li permeta encaminar-se a formacions artístiques superiors.

La matèria de Tècniques d'Expressió Gràficoplàstica contribueix de manera directa a l'adquisició de les competències clau, ja que afavoreix la posada en marxa de metodologies cooperatives i col·laboratives que transformen l'aprenentatge en una experiència significativa i promouen la interacció, la comunicació i l'emprenedoria.

A més, la versatilitat de la matèria permet la dedicació a projectes que inclouen molts temes o àmbits de coneixement. Per això, es tracta d'una matèria idònia per a afrontar projectes o propostes relacionats amb els desafiaments del segle XXI, tematitzar les activitats, obrir espais de reflexió mitjançant propostes vinculades o plantejar recursos que aborden els desafiaments directament i l'alumnat s'hi pot implicar.

En l'educació per a la ciutadania global té un paper molt important la sostenibilitat. Des de la matèria de Tècniques d'Expressió Gràficoplàstica es treballarà no només amb la gestió sostenible dels residus generats per les produccions artístiques, sinó per la inclusió de materials i procediments biodegradables i respectuosos amb el medi ambient. De la mateixa manera, s'hi inclouran les tècniques digitals, no solament com a eines d'investigació i cerca documental, sinó també com a recursos de creació, registre dels processos i difusió dels projectes gràficoplàstics. Per tant, es valorarà l'ús de les TIC en el desenvolupament dels projectes i s'afavorirà l'ús de mitjans digitals en les diverses fases de desenvolupament d'aquests, com l'avaluació i l'exposició. Així mateix, es promourà el coneixement de la normativa reguladora de la protecció de dades de caràcter personal a fi d'evitar situacions de risc i vulnerabilitat de l'alumnat i del professorat, i protegir els seus drets i llibertats fonamentals.

Així, els aprenentatges essencials de la matèria s'articulen al voltant de cinc competències específiques, els sabers bàsics que aquestes han de mobilitzar, que integren coneixements, destreses i actituds, i els criteris d'avaluació en què s'estableix el nivell d'assoliment de les competències. El conjunt de competències específiques l'adquirirà l'alumnat amb el desenvolupament de situacions d'aprenentatge integrades. Aquestes faran possible que l'alumnat experimente amb les diverses tècniques innovadores, adquirisca les destreses dels